

Co-funded by
the European Union

Financirano sredstvima Europske unije. Izneseni stavovi i mišljenja su stavovi i mišljenja autora i ne moraju se podudarati sa stavovima i mišljenjima Europske unije ili Europske izvršne agencije za obrazovanje i kulturu (EACEA). Ni Europska unija ni EACEA ne mogu se smatrati odgovornima za njih.

Erasmus+ Sport „Walk around the Earth”

Prvi challenge: „Climb the World”

13. dan: K2 (Pakistan/Kina) → Elbrus (Rusija)

Buongiorno! Svitanjem ulazimo u posljednji dan naše pustolovine. Vrlo je hladno i maglovito, uz jak vjetar. Međusobno se družimo, razgovaramo i šalimo kao da se poznajemo godinama, a ne tek dvanaest dana. Planine i planinske visoravni Tibeta djeluju iznimno umirujuće i potpuna su suprotnost užurbanom ritmu života na koji smo navikli u svojim gradovima. Često se nalazimo u područjima bez signala, pa mobitele ne koristimo previše, uglavnom samo za javljanje. Da je barem češće tako.

Prvi grad na našem današnjem putu je Skardu, planinski grad na sjeveru Pakistana, smješten u dolini rijeke Ind, u blizini planinskog lanca Karakorum. Skardu je polazište za brojne ekspedicije prema najvišim vrhovima svijeta, poput onih prema K2. Grad okružuju spektakularni pejzaži – rijeka Ind, pješčane dine i ledenjaci.

Lokalno stanovništvo su Balti, potomci tibetanskih naroda, poznati po bogatoj tradiciji i gostoljubivosti. Skardu Fort, drevna utvrda smještena na brežuljku, pruža nevjerojatan pogled na dolinu. Klima je oštra, no čisto nebo omogućuje izvanredno noćno promatranje zvijezda. Ljeti je grad ispunjen planinarima iz cijelog svijeta koji kreću prema Concordiji i baznom kampu K2. Za Skardu se često kaže da je to mjesto gdje završava civilizacija i započinje svijet ledenih divova.

U Skarduu kušamo lokalne specijalitete. Chapshoro je tijesto punjeno mljevenim mesom (najčešće govedinom ili janjetinom) i začinima. Mamtu (Mantu) su okruglice kuhane na pari, slične tibetanskim momosima, a često se poslužuju s umakom od jogurta ili leće. Različite vrste kruha temelj su svakog obroka, uključujući ghoosh (vrstu lepinje) i phitti (kruh od cjelovitog zrna). Rijeke i jezera u regiji, poput jezera Attabad, bogate su ribom, koja se često priprema svježa. Regija je poznata i po proizvodnji visokokvalitetnih marelica, oraha i badema, koji se koriste u mnogim jelima i desertima. Sve ima drukčiji okus od onoga na što smo navikli, ali je vrlo ukusno. Hrana je kalorična i zasitna kako bi osigurala dovoljno energije za život na velikim nadmorskim visinama.

Jedan dio današnjeg puta pješačimo uz cestu M41, poznatu kao Pamir Highway. Riječ je o jednoj od najviših, najimpresivnijih i najzahtjevnijih cesta na svijetu, koja prolazi kroz planinski lanac Pamir.

Cesta se proteže kroz više država Srednje Azije – Tadžikistan, Afganistan, Uzbekistan i Kirgistan, u dužini od oko 1 250 km. Najviša točka nalazi se na prijevoju na 4 655 m nadmorske visine.

Putovanje je iznimno zahtjevno zbog velike nadmorske visine, rijetkih mogućnosti opskrbe gorivom i surovih prirodnih uvjeta, no nagrada su prizori koji se ne zaboravljaju. Pamir Highway san je svakog putnika, surov i veličanstven.

Nakon izlaska iz Pakistana cijeli dan putujemo kroz države koje su do 1991. godine bile u sastavu Sovjetskog Saveza (SSSR-a): Tadžikistan, Uzbekistan, Turkmenistan, Azerbejdžan i Gruziju.

Pred nama se izmjenjuju prekrasni krajolici, od visokih planina i nepreglednih ravnica do pustinja i velikih jezera. Tako je izgledao naš današnji dan. U svim tim državama, osobito u manjim mjestima, ljudi su iznimno gostoljubivi i srdačni.

Zapamtili smo samo neke od brojnih zanimljivosti vezanih uz ove države.

Tadžikistan

- Oko 90 % teritorija Tadžikistana planinsko je područje.
- U Tadžikistanu se nalazi prekrasno jezero Iskanderkul, što znači „Aleksandrovo jezero”, smješteno u planinama, koje izgleda poput prizora iz bajke kada se njegova voda presijava na suncu.
- Glavni grad Tadžikistana je Dušanbe. Njegovo ime na tadžičkom jeziku znači „ponedjeljak”, jer se ondje nekada svakog ponedjeljka održavao veliki sajam.
- Tadžikistan ima bogatu povijest – kroz stoljeća su tim planinskim područjima živjele i prolazile razne kulture i narodi.

Uzbekistan

- Podzemna željeznica u glavnom gradu Taškentu ima postaje koje izgledaju poput umjetničkih galerija, s raskošnim svjetlima, mozaicima i bogatim dekoracijama.
- Najpopularniji sportovi u Uzbekistanu su su boks i hrvanje.
- Uzbekistan je bio važan dio drevnih trgovačkih puteva, osobito Puta svile. Ljudi iz različitih dijelova svijeta dolazili su na ovo područje radi trgovine i razmjene znanja. Zbog toga su se ondje stoljećima miješale brojne kulture, što je državu učinilo iznimno kulturno raznolikom.
- Samarkand je drugi najveći grad Uzbekistana, legendarni grad Puta svile i biser islamske arhitekture. Bio je važno središte astronomije, znanosti i umjetnosti tijekom islamskog zlatnog doba.
- Registan u Samarkandu jedan od najpoznatijih i najupečatljivijih spomenika duž cijele rute Puta svile. Riječ je o kompleksu triju medresa (vjerskih škola) s predivnim tirkiznim kupolama i bogato ukrašenim portalima – srce nakadašnjega Puta svile.

Turkmenistan

- Više od 70 % teritorija Turkmenistana zauzima golema pješčana pustinja Karakum, već treća pustinja ili polupustinja na našem putovanju!
- Guinnessova knjiga rekorda navodi glavni grad Ašgabat kao „grad s najviše bijelog mramora na svijetu“. Grad djeluje gotovo futuristički, s avenijama širokima poput pista i fontanama na svakom koraku.

- Turkmeni su poznati po prekrasnim ručno tkanim tepisima. U glavnom gradu nalazi se muzej tepiha s tisućama starih i suvremenih primjeraka.
- Konji i jahanje imaju vrlo važno mjesto u turkmenistanskoj kulturi, što je povezano s nomadskim načinom života. Konji i konjički sportovi (utrke i natjecanja) imaju dugu i bogatu tradiciju.
- U pustinji Karakum može se vidjeti neobičan prizor poznat kao „vrata pakla“. Riječ je o plinskom krateru Darvaza, koji gori danju i noću te izgleda kao da vatra izbija iz pijeska.

Azerbajdžan

- U Azerbajdžanu se igra tradicionalna konjička igra čovkan (chovqan). Igra je slična polu te se igra na konjima, uz pomoć štapova i loptice.
- Azerbajdžan je bogat geološkim posebnostima. U zemlji se nalazi velik broj blatnih vulkana, a država je poznata i po bogatim nalazištima nafte.
- Azerbajdžan je zemlja velike raznolikosti – spoj modernog i tradicionalnog, prirodnih ljepota i urbanog života. Ima bogatu povijest jer su kroz stoljeća ovim područjem prolazile razne kulture, carstva i narodi. Kultura, glazba i folklor čine ovu državu vrlo zanimljivom turistima iz cijelog svijeta.
- Baku je glavni grad Azerbajdžana, smješten na obali Kaspijskog jezera (na engleskom će biti Caspian Sea!), a nalazi se ispod razine mora (-28 m). U 19. stoljeću postao je jedna od svjetskih naftnih prijestolnica te je u pojedinim razdobljima proizvodio više od polovice svjetske nafte!

Gruzija

- Gruzija ima vlastito, jedinstveno pismo (alfabet) koje se razlikuje od svih ostalih pisama u svijetu.
- Tradicija proizvodnje vina u Gruziji traje više od 8 000 godina. Stari način proizvodnje vina u glinenim posudama upisan je na UNESCO-ov Popis nematerijalne svjetske baštine.
- Prema nekim izvorima, Gruzija ima oko 26 000 rijeka, rječica i potoka. U toj državi nalazi se i jedna od najkraćih rijeka na svijetu – Reprua, duga svega 27 metara! (prema nekim izvorima i oko 18 metara). Ulijeva se u Crno more, a poznata je i po iznimno hladnoj vodi.
- Glavni grad Gruzije, Tbilisi, smješten je u dolini rijeke Kure i okružen planinama. Ime „Tbilisi“ potječe od gruzijske riječi za „topao“, zbog brojnih termalnih izvora u starom dijelu grada.

Iz Turkmenistana do Azerbajdžana plovimo po Kaspijskom jezeru. To je najveće jezero na svijetu. Toliko je veliko da ga neki smatraju morem, a dugačko je oko 1200 km. Po sastavu vode slano je poput more, ali je kopnom potpuno zatvoreno, kao jezero. Zbog toga ga geografi često nazivaju slanim jezerom. Kaspijsko jezero poznato je po jesetri, ribi iz koje se dobiva najskuplji kavijar na svijetu. Njegovu obalu dijeli pet država: Rusija, Kazahstan, Turkmenistan, Iran i Azerbajdžan. Koliko zanimljivih činjenica!

Danas učimo talijanski jezik. Kolege iz Lazija pomažu nam u učenju tijekom plovidbe Kaspijskim jezerom.

Hvala → Grazie
Dobro jutro → Buongiorno
Dobar dan → Buongiorno
Dobra večer → Buonasera
Laku noć → Buonanotte
Kako si? → Come sta?
Hladno je → Fa freddo
Toplo je → Fa caldo
Planine → Montagne

Za kraj dana, ali i cijelog našeg prvog zajedničkog putovanja, preostao nam je još uspon na najviši vrh Europe i Rusije, Elbrus, visok 5 642 metra.

Iako Elbrus na prvi pogled izgleda kao obična planina, riječ je o ugaslom vulkanu s dva vrha – istočnim i zapadnim. Cijela je planina prekrivena vječnim snijegom i ledenjacima, i ljeti i zimi.

Na Elbrusu postoji žičara koja vodi do 3 847 metara nadmorske visine, što ga čini jednim od najdostupnijih „supervisokih” vrhova na svijetu. Prema grčkoj mitologiji, upravo je ovdje bog Zeus okovao Prometeja zato što je ljudima dao vatru.

Tijekom našeg uspona temperatura se spustila na – 27 °C, uz jak sjeverni vjetar i snijeg – pravi, nezaboravan završetak našeg putovanja.

Sam uspon na vrh nije bio pretjerano težak, najveći problem predstavljali su nadmorska visina i rijedak zrak. Alpinisti koje smo putem sreli rekli su nam da se za vedrih dana s vrha ponekad mogu vidjeti Kaspijsko jezero i Crno more. Mi smo, nažalost, na vrh stigli po mrklom mraku pa nismo mogli vidjeti ništa. Postavili smo šatore i grijače te se družili do kasno u noć. Sutra, nakon buđenja i spremanja, svatko se vraća u svoju državu.

Vidimo se na nekom novom putovanju! Buenanotte!

Autori:

Juraj Horžić, prof.

Marina Gatara, prof. geografije

Barbara Račić Ovčarić, mag.educ.philol.angl.mag.paed.